بررسی اثرات بنزوات سدیم بر بافت بیضه، گونادوتروپینها و هورمونهای تیروئیدی در مورسی (Balb/C) بالغ

۱* ۲ داود سهرابی ، محسن علیپور ، محمدرضا غلامی

خلاصه

سابقه و هدف: بنزوات سدیم به عنوان یک ماده ی ضدعفونی کننده بر علیه میکروارگانیسمها در مواد غذایی مصرف می شود. برخی گزارشات حکایت از آثار سوء بنزوات سدیم بر بافت بیضه، گونادو تروپینها و هورمونهای تیروئیدی دارد. هدف از این مطالعه تعیین اثـرات بنـزوات سدیم بر بافت بیضه، گونادو تروپینها و هورمونهای تیروئیدی در موش سوری نژاد Balb/C نر بالغ است.

هواد و روشها: در این پژوهش تجربی ۱۸ سر موش سوری نژاد Balb/C نر بالغ با سنین ۱۰-۱۰ هفته به صورت تـصادفی در سـه گـروه عتایی قرار گرفتند. به گروه کنترل، آب معمولی و به گروه اول تجربی روزانه ۱۴۰ میلی گرم بر کیلوگرم بنزوات سدیم محلول در آب و به گروه در تجربی روزانه ۲۸۰ میلی گرم بر کیلوگرم بنزوات سدیم محلول در آب و به مدت ۶۰ روز داده شد. در پایان تجربه پس از بیهوشی، خـون- گیری از بطن چپ به عمل آمد و برای سنجش هورمونی، سانتریفوژ گردید. پس از کشتن موشها، بیضهها از بـدن خـارج گردیـد و پـس از مطالعات مرفولوژیکی در گلوتارالدئید به عنوان فیکساتیو قرار گرفتند. تجزیه و تحلیل آماری با استفاده نرمافزار SPSS نسخهی ۱۲ و آزمـون t-test

نتایج: تفاوت وزن بدن موشها بین گروههای تجربی و کنترل، معنی دار نبود. مقادیر هورمونهای FSH و LH فقط در گروه تجربی دوم نسبت به گروه کنترل، کاهش معنی داری را نشان داد (۲۰۰۰۱). درصورتی که کاهش تستوسترون در هر دو گروه تجربی نسبت به گروه کنترل کاهش معنی داری را نشان داد (p< 1/10). کاهش هورمونهای T_3 و افزایش هورمون TSH در گروه دوم تجربی معنی دار بود کنترل کاهش معنی داری را نشان داد هسته کی سلولهای جنسی حالت پیکنوزه دارد، همچنین واکوئولهای متسع فراوان در سیتوپلاسم سلولهای آن دیده شد.

نتیجه گیری: بنزوات سدیم موجب کاهش هورمونهای گونادو تروپین، تستوسترون و T_4 ، T_3 می گردد. در نتیجه پیشنهاد می شود در حد امکان در مواد غذایی، دارویی و بهداشتی از مواد جایگزین استفاده شود.

واژ گان کلیدی: بنزوات سدیم، بیضه، گونادوتروپینها، هورمونهای تیروئیدی

۱- استادیار گروه بافتشناسی و جنین شناسی دانشکده پزشکی دانشگاه علوم پزشکی زنجان

۲- استادیار گروه فیزیولوژی دانشکده پزشکی دانشگاه علوم پزشکی زنجان

۳- مربی گروه آناتومی دانشکده پزشکی دانشگاه علوم پزشکی زنجان

* نویسنده مسوول: داود سهرابی

آدرس: زنجان، شهرک کارمندان، دانشکده پزشکی، گروه بافت شناسی و تشریح

پست الکترونیک: sohrabidavood@yahoo.com

تلفن: ۲۴۱ ۵۷۰۷ ما

دورنویس: ۲۴۱ ۴۲۴۹۵۵۳

تاریخ دریافت: ۸۷/۳/۲۲

تاریخ پذیرش نهایی: ۸۷/۷/۳۰

مقدمه

گوج هفرنگی مصرف می شوند. اسید بنزوییک و بنزوات سدیم به عنوان مواد دارویی در بیماران مبتلا به چرخه آنزیمی اوره آز مصرف می شوند [۱]. گفته می شود بسیاری از هی سدرو کربن های آروماتیک غیر فعال، فوق العاده، سرطان زا هستند. اما بسیاری از پژوهشگران می گویند هیدرو کربن سرطان زا هستند. اما بسیاری از پژوهشگران می گویند هیدرو کربن

فـــــعالى را مىسازند و اين تركيبات فعال بـا DNA وارد واكنش شده، مى توانند ساختمان ژنتيكى سلول را تغيير دهند، همچنین موجب تولید مثلهای غیرقابل کنترل می شوند. در سلول-های اجدادی اسپرماتوزوئید که تقسیمات میتوز و میوز را پشت سر می گذارند و DNA سلولی در آنها فعال است، مـــوادی ماننـد بنزوات سدیم می توانند در تقسیم سلولی آنها اثرات نامطلوبی بگذارد [۲]. گزارشات نشان میدهد در اثر بنزوات سدیم، تغییرات هیپرپلاستیک و دژنراتیو در سلولهای کبدی و کلیــوی و حتــی بیضه دیده می شود ولی تغییرات پاتولوژیک در سلول های مغزی مشاهده نمی شود [۳، ۴]. مطالعات بر روی اندامهای قلب، طحال، کلیه، کبد و مغز نشان می دهد بنزوات سدیم آثار نامطلوبی مانند گرانولاسیون شدید پوست دارد و حتی تغییراتی نیز در سلولهای مغزی ایجاد مینماید [۵]. مطالعهی دیگری نشان میدهـد بنـزوات سدیم موجب کاهش وزن جنین می شود ولی اثرات تراتوژن دیده نمی شود [۶]. گزار شات دیگری حاکی از اثرات سوء بنزوات سدیم بر روی تخمدانها و هورمونهای جنسی است [۷]. در مطالعات دیگری که انجام شده، افزایش مرگ و میر جنین هـ [۸] مـشاهدهی ناهنجاریهای مادرزادی در ستون مهرهها و سلولهای شبکیه چشم [۹] تغییرات معنی دار وزن اپی دیدیم و افزایش در صد اسپرمهای ناهنجار [۱۰] نـواقص جنینـی در ناحیـه کرانیـو فاسـیال (مغـز و صورت) و به ویـژه میکروسـفالی و ناهنجـاریهـای رودهای در جنین قورباغه [۱۱] و بینظمی در سیستم عصبی [۱۲] از عـوارض مصرف اسید بنزوئیک و نمکهای آن گزارش گردیده است. مطالعات نشان می دهد بنزوات سدیم موجب آپوپتوز (مرگ فیزیولوژیک) و ادم سلولی در بافتها می شود. [۱۴، ۱۳] گزارشات دیگری نشان می دهد مصرف طولانی مدت بنزوات سدیم همراه آب مصرفی به میزان ۱۸۰۰ میلی گرم بر کیلو گرم موجب کاهش وزن بعضی اندامهای بدن در موش صحرایی می شود [۱۵]. با توجه به مطالعاتی که به صورت پراکنده انجام گرفته و در مواردی نیز متناقض هستند، در این پژوهش اثرات بنزوات سدیم بر بافت بیضه، گونادوتروپینها و هورمونهای تیروئیدی با دوزهای جدید و ميكروسكوپ الكتروني بررسي شده است، اميد است نتايج بـه دست آمده مورد استفاده مراکز تولید مثلی و اندو کرینی قرار گیرد و در خصوص محدودیت مصرف این ماده شیمیایی راه کارهای مناسب ارائه شود.

های آروماتیک توسط ارگانیسمهای زنده متابولیزه شده، ترکیبات

مواد و روشها

پودر خالص سفیدرنگ بنزوات سدیم تولیدی شرکت مرک آلمان تهیه شد. موشهای سوری از نراد Balb/C تحت شرایط نوری استاندارد ۱۲ ساعت روشنایی و ۱۲ ساعت تـاریکی قرار داشته و به آب و غذا به مقدار کافی دسترسی داشتند. دمای اتاق حیوانات بین ۲۲- ۲۰ درجهی سانتی گراد متغیر بوده و رطوبتی تقریبا ۵۰ تا ۵۵ درصد بود. شرایط غذایی برای همهی آنها یکسان بود و مواد غذایی استاندارد حاوی ویتامینها و املاح به آنها داده می شد. برای شروع تجربیات، موشهای نر با سنین ۱۲-۱۰ هفتگی انتخاب شدند و به صورت تصادفی در سه گروه ۶ تایی قرار گرفتند. وزن موشها ۲/۳±۲۷ گــرم در شــروع تجربــه بــوده است. به گروه نخست تحت عنوان گروه کنترل (شاهد) آب معمولی داده می شد. دو گروه تجربی نیز انتخاب شدند که با توجه به منابع ذکر شده [۱۸ ۸۱] به گروه اول تجربی به مقدار ۱۴۰ میلی-گرم بر کیلوگرم (Low Dose) یعنی یکسوم دوز کشنده بنزوات سدیم محلول در آب و به گروه دوم تجربی به مقدار ۲۸۰ میلی-گرم بر کیلوگرم (High Dose) یعنی دوسوم دوز کشنده بنزوات سدیم محلول در آب داده می شد. این تجربه به مدت ۶۰ روز ادامه پیدا کرد. در پایان، موشها با اتر تولیدی کارخانجات مرک آلمان بیهوش شده و از بطن چپ خونگیری به عمل آمد، بلافاصله سرم خون با سانتریفوژ ۳۰۰۰ دور در دقیقه جدا شده و تا زمان سنجش هورمونها در دمای ۲۰ درجه زیر صفر نگهداری شدند و پـس از اتمام تجربیات، به آزمایشگاه پزشکی هـستهای در زنجان منتقل شدند و با روش رادیوایمونوآسی (RIA) و کیت های هورمونی شرکت کاوشیار با دقت یک صدم، هورمون های FSH, LH، اندازه گیری شد. سپس موشها T_4 و تستوسترون T_3 و تستوسترون T_4 کشته شده و بیضهها، به دقت از بدن خارج شده و پس از معاینات تشریحی، جهت مطالعات بعدی در محلول فرمالین ده درصد و گلوتارالدئید قرار گرفتند و به بخش بیولوژی سلولی و مولکولی دانشگاه علوم پزشكى شهيد بهشتى منتقل شدند تا ميكروگرافهاى الكتروني از آنها تهيه شود. پس از جمع آوري دادهها با استفاده از نرمافزار SPSS نسخه ۱۲، دادههای هر گروه وارد رایانه شدند. هدف، مقایسه هر کدام از گروههای تجربی به طور جداگانه با گروه، شاهد (کنترل) بود و مقایسه درون گروهی مطرح نبود.

نتايج

ا- وزن بدن موشها پس از اتمام تجربیات در گروه اول تجربی $T/7\pm 7/7$ گرم و در گروه تجربی دوم $T/7\pm 7/7$ گرم و در گروه شاهد (کنترل) $T/7\pm 7/7$ گرم بود. تفاوت وزن بدن

حیوانات در گروههای تجربی نسبت به گروه شاهد (کنترل) تغییرات معنی داری را نشان نداد.

۲- سنجش هورمونهای جنسی:

الف: هورمون FSH: کاهش معنی داری در هورمون FSH در گروه تجربی اول در مقایسه با گروه کنترل مشاهده نشد (جدول شمارهی ۱). اما کاهش هورمون FSH در گروه تجربی دوم نسبت به گروه کنترل معنی دار بود (۰/۰۰۰۱).

ب: هورمون LH کاهش هورمون LH نیز در اثر بنزوات سدیم فقط در گروه دوم تجربی نسبت به گروه شاهد معنیدار بود (جدول شمارهی ۱)، (p<-۰/۰۰۱).

ج: هورمون تستوسترون: هورمون تستوسترون کاهش معنی داری را در گروههای تجربی در مقایسه با گروه شاهد نشان داد (جدول شمارهی ۱)، (p<٠/٠٠٠١).

٣- سنجش هورمونهای تیروئیدی:

الف: هورمون TSH: افزایش معنی داری در هورمون TSH در گروه تجربی اول در مقایسه با گروه کنترل مشاهده نشد (جدول شمارهی ۲). اما افزایش هورمون TSH در گروه تجربی دوم نسبت به گروه کنترل معنی دار بود (۲۰۰۱).

 $\mathbf{r}_3$ کاهش هورمون $\mathbf{r}_3$ در اثـر بنـزوات سدیم فقط در گروه دوم تجربی نسبت به گروه شاهد معنی دار بـود ($\mathbf{r}_3$ -($\mathbf{r}_3$ -($\mathbf{r}_4$ -($\mathbf{r}_4$ -($\mathbf{r}_5$

ج: هورمون T_4 : کاهش معنی داری در هورمون T_4 در گروه تجربی اول در مقایسه با گروه کنترل مشاهده نـشد (جـدول شمارهی T_4). اما کاهش هورمون T_4 در گروه تجربی دوم نسبت به گروه کنترل معنی دار بود $(p<\cdot \cdot \cdot \cdot \cdot \cdot)$.

جدول ۱ ـ شاخصهای آماری گونادوتروپینهای پلاسما و تستوسترون در گروههای شاهد و تجربی تحت تاثیر بنزوات سدیم در موش سوری (میانگین±انحراف معیار)

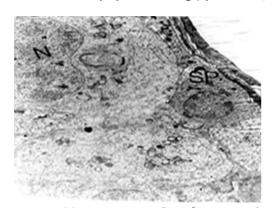
تستوسترون (ng/ml)	LH(mIU/ml)	FSH(mIU/ml)	گروه های آزمایشی
A/Y±•/Y¥	*/1VA±*/*٣9	•/040±•/•91	شاهد(كنترل)
***1/10±•/ / ۴	۰/۱۶۳±۰/۰۳۵	*/081±*/*89	تجربی (۱۴۰mg/kg۱)
***•/٣1±•/19	***·/•٩١±•/•١٨	***•/***±•/•۵1	تجربی (۲۸۰ mg/kg۲)

جدول ۲- شاخصهای آماری هورمونهای تیروئیدی در گروههای شاهد و تجربی تحت تاثیر بنزوات سدیم در موش سوری (میانگین±انحراف معیار)

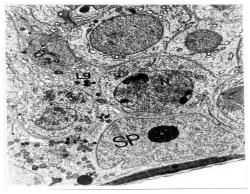
	TSH(mIU/l)	T ₄ (ng/dl)	$T_3 (nmol/l)$	گروه های آزمایشی
Ī	•/19±•/•Y	4/1V±•/•#	1/VA±•/•A	شاهد(كنترل)
	·/\ <u>\</u> ±·/·٣	*/•۶±•/• *	1/09±•/•9	تجربی (۱۴۰mg/kg۱)
	****/Y <u>0±</u> */*A	****/41±•/•1	***1/47±•/0	تجربی ۲ (۲۸۰ mg/kg)

مطالعات تشریحی و میکروسکوپی بیضه ها: مطالعات

تشریحی بیضه ی موشهای تجربی و شاهد نشان داد چروکیدگی در اینضهها وجود دارد ولی سایر آنومالیهای تشریحی در آنها دیده نمی شد. مطالعه میکروگرافهای الکترونی نشان داد: تغییرات اندکی در ارگانلهای سلولهای ژرمینال وجود دارد که مربوط به عامل ثانویه یعنی بنزوات سدیم است، از جمله این تغییرات می توان تغییرات میتوکندریها را نام برد که متسع و به هم ریخته بودند. افزایش در گرانولهای لیزوزومی که احتمالا واکوئولهای اتوفاژی هستند وجود داشت وزیکولهای متسع حاصل از شبکه آندوپلاسمی صاف نیز به تعداد کمی در میکروگرافها دیده می شود ولی تغییرات خیلی آشکاری در سلول-های لیدیگ و سرتولی دیده نشد (میکروگراف ۱ و ۲).

میک روگراف الکترونی ۱- قسمتی از لوله ی اسپرمساز بیضه ی موش شاهد دیده می شود که شام (SP) و اسپرماتوگونی سرتولی (N) که کاملا به صورت طبیعی هستند. (بزرگنمایی ۲۰۰۰ برابر)

میکروگراف الکترونی ۲- قسمتی از لوله اسپرمساز بیضه موش تجربی گروه اول دیده می شود که شامل اسپرماتو گونی (SP) و اسپرماتوسیت اولیه و اسپرماتید و بخش هایی از سلول سرتولی است "هسته متراکم تر و کوچک تر است و حالت پیکنوزه دارد" افزایش اندکی در گرانولهای لیزوزومی (Lg) دیده می شود (بزرگنمایی ۳۰۰۰ برابر).

گانه نشان دهنده ی طبیعی بودن رشد و نمو حیوانات می باشد. شاید بتوان این عدم تاثیر بنزوات سدیم را بر روی وزن بدن از امتیازات آن به شمار آورد. مطالعات نشان می دهند که بنزوات سدیم با ایجاد رادیکالهای آزاد اثر مهاری بر فعالیت غده ی تیروئید دارد و کاهش میزان T_3 در گروههای دریافت کننده ی بنزوات سدیم ممکن است به علت آسیبهایی ناشی از تبدیل T_4 به T_4 باشد [۱۷]. مطالعات هیستوشیمیایی سایر پژوهشگران نشان می دهد در جوجههایی که بنزوات سدیم دریافت کرده اند، فعالیت فولیکولی کاهش می یابد و باعث کاهش میزان هورمونهای تیروئیدی در گردش خون می شود [۱۸]. نتایج به دست آمده در ایس بررسی گردش خون می شود [۱۸]. نتایج به دست آمده در ایس بررسی نشان می دهد که بنزوات سدیم باعث کاهش معنی دار در غلظت

TRH باعث TRH آز هیپوتالاموس می شود، سپس TRH باعث آزادسازی TSH از هیپوفیز شده و تولید و ترشح T_3 و T_4 را تحریک می کند. نتایج این مطالعه موافق یافته های آنهاست. البته در این مورد نیز پیشنهاد می شود پژوهش های تکمیلی به ویژه هیستوپاتولوژیک انجام گیرد.

می شود با TSH و افزایش معنی دار در غلظت هورمون T_4 و T_3

توجه به این که غده ی تیروئید هورمونهای T_3 و T_4 را ترشح

می کند، تحت شرایط طبیعی کاهش T_3 و T_4 باعث آزادسازی

نتيجه گيري

با توجه به نتایجی که از ایس مطالعه به دست آمد و مطالعات دیگران، می توان گفت بنزوات سدیم به عنوان یکی از عوامل شیمیایی محیطی با مقادیر بیش از اندازه در محیط زیست و بدن می تواند به بافت بیضه آسیب برساند. پیشنهاد می شود تا انجام مطالعات تکمیلی در مواد غذایی و بهداشتی از ایس ماده کمتر استفاده شود و در صورت امکان از مواد جایگزین استفاده گردد.

بحث

در مورد اثرات اسید بنزوییک و املاح آن از جمله بنزوات سدیم بر روی غدد جنسی و سایر غدد آندوکرین بدن اطلاعات کمی در دست میباشد. نتایج این مطالعه نشان میدهد بنزوات سدیم می تواند مقدار ترشح هورمون تستوسترون را کاهش دهد. بین ترشح تستوسترون و گونادوتروپینها فیدبک منفی وجود دارد. انتظار میرفت با کاهش ترشح تستوسترون، افزایشی در ترشح گونادوتروپینها دیده شود در صورتی که این گونه نیـست، در این پژوهش تغییرات FSH و LH با دوز کم معنی دار نیست در صورتی که بنزوات سدیم با دوز بالا موجب کاهش معنی دار این دو هورمون شده است. می توان گفت بنزوات سدیم نه تنها بر روی سلولهای لایدیگ می تواند اثرات سویی داشته باشد و موجب كاهش هورمون تستوسترون شود، حتى مى تواند با دوز بالا موجب اختلال در کار سلولهای گونادوتروف نیز شود که البته برای اثبات آن احتیاج به مطالعات تکمیلی است. از طرفی کاهش هورمونهای تیروئیدی، میزان پایهی هورمون تستوسترون را کاهش مىدهد، اين اثر ناشى از كاهش توليد تستوسترون توسط بافت بیضه در پاسخ به hCG و GnRH، کاهش پاسخ سلولهای بینابینی بیضهی گنادوتروپینها و کاهش تولید cAMP و ورود كلسيم به سلول است [۱۶]. مطالعهى ميكروگرافهاى الكترونى نشان می دهد اثرات بنزوات سدیم بر بافت بیضه خیلی چشم گیر نیست یعنی تغییرات بافتی و سلولی از نوع آزار سلولی (Cell (Injury) هستند. این تغییرات عبارتند از: پیکنوزه شدن هسته سلولها، افزایش تولید واکوئول در شبکه آندویلاسمی صاف و افزایش گرانولهای لیزوزومی، که با برداشتن عامل پاتولوژیک سلولها مى توانند دوباره فعاليت فيزيولوژيك خود را از سر بگیرند. البته به صورت مزمن ممکن است تغییرات، برگشت پذیر نباشند و سلول از بین برود. مطالعهی وزن بدن در گروههای سه-

Reference:

- [1] Maki T, Suzuki Y. Benzoic acid and derivatives .In: Ullmann F. Ullmann's encyclopedia of industrial chemistry. Weinheim, Federal Republic of Germany: VCH Verlagsgesellschaft; Deerfield Beach, FL, USA: Distribution, USA and Canada, VCH Publishers, 1985. p. 555-68 (Vol.A3).
- [2] Villanueva MBG, Jonai H, Kanno S, Takeuchi Y. Dietary sources and back ground levels of hippuric acid in urine: comparison of Philippine and Japanese levels. *Ind health* 1994;32(4):239-41.
- [3] Toyoda M, Ito Y, Ishiki K, Orishi K, Kato T.Estimation of daily intake of many kind of food additives according to the market basket studies in Japan. *JJSNutrition* 1983;36:489-97.
- [4] Toth B. Lack of tumorgenecity of sodium benzoate in mice. Fundam Appl Toxicol 1984;4(3Pt1):494-6.
- [5] Urano K, Kato Z. Evaluation of biodegradation ranks of priority organic compounds. *J Hazard Mater* 1986;13:147-59.
- [6] Taheri SH, Sohrabi D. Teratogenic effects of Sodium Benzoate on the mouse Embryo. *Journal of Zanjan University of Medical Sciences & Health Services* 2003;39:1-4 [In Persian].

- [7] Sohrabi D, Rahnema M, Shamseddin M, Fakheri F. The effects of Sodium Benzoate (C6H5COONa) on Ovary and Gonadotrophins Hormones on the mice(Balb/C). *Journal of Shahrekord University of Medical Sciences & Health Services* 2007;3:64-70 [In Persian].
- [8] Fujitani T. Short- term effect of sodium benzoate in F344 Rats and BGC3F1mice. *Toxicology Letters* 1993;69:171-79.
- [9] Datson GP, Baines D, Elmore E, Fitzgerald M, Sharma S. Evolution of chick embryo neural retina cell culture as screen for developmental toxicants. Fundamental of applied. *Toxicology* 1995;26:203-10.
- [10]-Ishiguro S, Mayomoto A, Obi T, Nishio A.Teratological studies on benzyl acetate in pregnant rats. *Kadnau (bulltine of Faculty of agriculture, Kagoshina university)* 43:25-31(cited in WHO,1996).
- [11] Nair B .Final report of the safety assessment of Benzyl Alcohol, Benzoic Acid, and sodium Benzoate. *Int J Toxicol* 2001;20:23-50.
- [12] Yang MH, scharich KL. Factor affecting DNA Damage caused by Lipid hydroperoxidase and aldehydes. *Free Radicals Bio Med* 1996;20(2):223-6.
- [13] Lu YP, Lou YR, Xie JG, Peng QY, Zhou S, Lin Y, et al. Caffeine and caffeine sodium benzoate have a sunscreen effect, enhance UVB-induced apoptosis, and inhibit UVB-induced skin carcinogenesis in SKH-1 mice. *Carcinogenesis* 2007;28(1):199-202.
- [14] Nettis E, Colanardi MC, Ferrannini A, Tursi A. Sodium benzoate-induced repeated episodes of acute urticaria/angio-oedema: randomized controlled trial. *Br J Dermatol* 2004;151(4):898-902.
- [15] Stenberg A, Ingater A .Toxicological evaluation of some combination of food preservatives. *Food cosment Toxico* 1970;8(4):369-80.
- [16] Chiao YC, Lee HY, Wang SW, Hwang JJ, Chien CH, Huang SW, et al. Regulation of thyroid hormones on the production of testosterone in rats. *J Cell Biochem* 1999;73(4):554-62.
- [17] Jütten P, Schumann W, Härtl A, Dahse HM, Gräfe U. Thiosemicarbazones of formyl benzoic acids as novel potent inhibitors of estrone sulfatase. *J Med Chem* 2007;50(15):3661-6.
- [18] Andersen A. Final report on the safety assessment of benzaldehyde. *Int J Toxicol* 2006;25:11-27.